

ФУНКЦІОНУВАННЯ ІННОВАЦІЙНО-ІНТЕГРОВАНИХ СТРУКТУР ЯК ЧИННИК НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

Прагнення України інтегрувати у високотехнологічне конкурентне середовище, зумовило необхідність формування інноваційної моделі розвитку, перехід до якої вимагає реалізації безперервного та цілеспрямованого процесу пошуку, підготовки та реалізації нововведень, які дають змогу не тільки підвищити ефективність функціонування промислового виробництва, а й принципово змінити способи його розвитку. Інноваційний процес має багато учасників та власну інфраструктуру, здійснюється на державному, регіональному рівнях, на рівні підприємств тощо¹.

Аналіз світового досвіду функціонування інноваційних структур показує, що їх розвиток сприяє перетворенню периферійних областей з відносно відсталою економікою у високорозвинені регіони, забезпечені високими технологіями у різних сферах виробництва, транспорту, зв'язку. При цьому вирішуються і регіональні задачі соціального розвитку². Саме тому, визначення особливостей створення інноваційно-інтегрованих структур є надзвичайно важливим й актуальним та дозволяє з'ясувати передумови для удосконалення діяльності суб'єктів підприємництва у вимірі формування інноваційно-орієнтованої моделі економіки.

Проблемам інноваційного розвитку економіки присвячено значну кількість фундаментальних досліджень, зокрема це роботи: В. Александрової, Л. Антонюка, Ю. Бажала, В. Базилевича, В. Гейця, А. Гойка, В. Гриньової, М. Долішнього, С. Ільєнкової, С. Ілляшенка, В. Костицького, Н. Краснокутської, Я. Крупки, О. Кузьміна, Т. Лепейко, О. Лапко, Ю. Морозова, А. Пересади, А. Пилипенка, В. Савчука, А. Савченка, В. Соловйова, В. Терехова, Л. Федулової, П. Хавранєка, М. Чумаченка, А. Чухна та інших. Одним з перших ґрунтовно дослідив інноваційну діяльність підприємства та

¹ Самійленко Г.М. Інноваційні структури як чинник інноваційного розвитку промисловості / Г.М.Самійленко // Матеріали VII Международной научно-практической конференции «Наука в информационном пространстве» (29-30 сентября 2011г.). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.confcontact.com/20110929/ek_samijl.php

² Петрина М. Методика оцінки інноваційного потенціалу технопаркової структури / М. Петрина // Регіональна економіка. – 2006. – №3. – С. 124

економічну оцінку інноваційних процесів Харів П.С.³. Полозова Т.В. та Кривцун Д.Ю. згрупували визначення термінів «інноваційна діяльність» та «інноваційний процес» у різних літературних та нормативних джерелах⁴; Захаркін О.О. узагальнив науково-методичні підходи до визначення поняття «інноваційна діяльність»⁵. Меньяло В. розкриває сутність феномену «дослідницько-інноваційна діяльність»⁶. У монографії⁷ здійснено аналіз підходів до оцінювання впливу інноваційної діяльності на економічний розвиток і проведено таке оцінювання (за всіма наведеними методами). Гордієнко С.Г. також досліджує визначення поняття «інновація» та стверджує, що на міжнародному і міждержавному рівні інноваційна діяльність України регулюється понад 200 нормативними актами⁸. Все це свідчить про постійний інтерес до інноваційної діяльності та пошуку найоптимальніших шляхів розвитку інноваційно-інтегрованих структур в умовах сьогодення, коли Україна намагається вийти із кризового стану в якому перебуває наразі.

Згідно обстеження інноваційної діяльності в економіці України (за міжнародною методологією)⁹, упродовж 2014-2016 рр. частка підприємств, які займались інноваційною діяльністю, за рекомендованими видами економічної діяльності становила 18,4%, у т.ч. здійснювали технологічні інновації – 11,8% (5,7% – продуктові та 10,3% – процесові), нетехнологічні – 13,4% (8,7% – організаційні та 10,2% – маркетингові).

Протягом 2014-2016 рр. найвища частка інноваційних

³ Харів П.С. Інноваційна діяльність підприємства та економічна оцінка інноваційних процесів / П.С. Харів. – Тернопіль: «Економічна думка», 2003. – 326 с.

⁴ Полозова Т.В. Інноваційна діяльність підприємства та економічна сутність інноваційного процесу / Т.В. Полозова, Д.Ю. Кривцун // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Економіка і менеджмент. – 2015. - № 12. – С. 108-113

⁵ Захаркін О.О. Інноваційна діяльність підприємства: теоретичний аспект / О.О.Захаркін // Проблеми економіки. – 2013. – № 4. – С. 274-280

⁶ Меньяло В. Визначення сутності поняття «дослідницько-інноваційна діяльність» в контексті професійної підготовки висококваліфікованих фахівців / В. Меньяло // Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. – 2016. – № 2. – С. 77-82

⁷ Писаренко Т.В. Інноваційна діяльність та її вплив на економічний розвиток в Україні: Монографія / Т.В. Писаренко, Т.К. Кваша, Г.В. Карлюк, Л.В. Лях. – К.: УкрІНТЕІ, 2015. – 116 с.

⁸ Гордієнко С.Г. Інноваційна діяльність: проблеми, сутність, змістовні складові та напрями удосконалення / С.Г. Гордієнко // Часопис Академії адвокатури України. Том 7. – 2014. – № 2 (23). – С. 19

⁹ Обстеження інноваційної діяльності в економіці України (за міжнародною методологією). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/publnauka_u.htm

підприємств була на підприємствах інформації та телекомунікації (22,1%), переробної промисловості (21,9%), фінансової та страхової діяльності (21,7%) та діяльності у сфері архітектури та інжинірингу (20,1%). При цьому вища за середню по країні частка підприємств із технологічними інноваціями була серед підприємств переробної промисловості (15,6%), з постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря (12,6%), а також підприємств, які займалися діяльністю у сферах архітектури та інжинірингу, науковими дослідженнями та розробками, рекламною діяльністю – 13,2%; з нетехнологічними інноваціями – серед підприємств фінансової та страхової діяльності (18,0%), інформації та телекомунікації (17,3%), переробної промисловості (15,3%). Найвищий рівень інноваційної активності спостерігався на підприємствах Рівненської, Харківської областей та м. Києва. Найвища частка технологічно інноваційних підприємств – у Рівненській (19,1%), Харківській (18,7%) та Кіровоградській (14,7%) областях; нетехнологічно інноваційних підприємств – у м. Києві (17,8%), Івано-Франківській та Київській областях (по 15,1%).

Слід зазначити, що існує прямий зв'язок між розміром підприємства і його рівнем інноваційності, оскільки для впровадження інновацій необхідно мати певну кількість персоналу, задіяного у виконанні наукових досліджень і розробок. Відповідно найвища частка як технологічно інноваційних, так і нетехнологічно інноваційних підприємств була серед великих підприємств (відповідно 31,4% і 28,1%). Щодо напрямів інноваційної діяльності підприємств України, то більше половини підприємств із технологічними інноваціями придбали машини, обладнання та програмне забезпечення для виробництва нових або значно поліпшених продуктів та послуг. Майже третина здійснювали діяльність для запровадження нових або суттєво вдосконалених продуктів або процесів, таку як техніко-економічне обґрунтування, тестування, розробка програмного забезпечення для поточних потреб, технічне оснащення, організація виробництва тощо.

У 2016 р. майже 70% загального обсягу інноваційних витрат підприємства спрямували на придбання машин, обладнання та програмного забезпечення, 15,0% – на виконання внутрішніх НДР та 9,1% – на придбання зовнішніх НДР. В 2016 р. витрати на інновації в основному здійснювались за рахунок власних коштів (89,5% загального обсягу фінансування), коштів іноземних інвесторів (3,1%) та інших джерел (2,9%). Хоча найважливішими партнерами всіх інноваційних підприємств по співробітництву залишаються

насамперед постачальники обладнання, матеріалів, компонентів або програмного забезпечення, а також клієнти або споживачі (13,7%), частка підприємств, які співпрацювали з науковими організаціями, становила 8,4%. В Україні протягом 2014-2016рр. 34,4% підприємств із технологічними інноваціями співпрацювали з іншими підприємствами та організаціями, у т.ч. університетами, науково-дослідними інститутами тощо. Упродовж 2014-2016 рр. за географією розташування партнерів 32,4% інноваційних підприємств співпрацювали з підприємствами України, 5,7% – країн Європи¹⁰.

Результатом інтеграції є формування інтегрованих структур, які відрізняються принципами, напрямками та метою об'єднання, сферою або галуззю інтеграції, географічною локалізацією, особливістю юридичного оформлення, організаційною формою тощо¹¹. Свою історію великі інтегровані структури ведуть з 70-х років XIX століття. Аж до початку 50-х років минулого сторіччя в розвинутих країнах панувала тенденція укрупнення виробництва, що супроводжувалася процесами інтеграції. Наслідком була поява безлічі різноманітних форм організації господарської діяльності. Інтегрування йшло шляхом вертикальної і горизонтальної консолідації капіталів, різні сполучення яких давали безліч варіантів побудови інтегрованих корпоративних структур¹².

Розвиток розвиненої інноваційної інфраструктури в Україні потребує розв'язання двох головних проблем – створення нових інноваційних структур та налагодження процесу їх ефективної взаємодії¹³.

Ще у 1996 році було визначено, що метою створення інноваційної структури є інтенсифікація розроблення, виробництва та впровадження наукоємної конкурентоспроможної продукції із спрямуванням взаємоузгоджених дій наукових організацій, закладів освіти, промислових підприємств та інших суб'єктів на задоволення потреб внутрішнього ринку і нарощування експортного потенціалу

¹⁰ Обстеження інноваційної діяльності в економіці України (за міжнародною методологією). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/publnauka_u.htm

¹¹ Буснюк С.В. Фінансовий капітал кластерів: особливості формування та використання: дис. ... канд. екон. наук : 08.00.08 / Буснюк Світлана Володимирівна. – Луцьк, 2015. – С. 32

¹² Скібіцький О.М. Організація бізнесу. Менеджмент підприємницької діяльності : [навч. посібник] / О.М. Скібіцький, В.В. Матвеев, Л.І. Скібіцька. – К. : Кондор, 2011. – 912 с.

¹³ Гришко Н.Є. Новітні інноваційні структури як запорука розвитку національної інноваційної системи / Н.Є. Гришко, Ю.В. Лещенко. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/27_NII_2008/Economics/35190.doc.htm

країни. Ця мета досягається шляхом державного регулювання інноваційної діяльності з реалізацією принципу свободи підприємництва в цій сфері. У Таблиці 1 згруповано термінологію щодо інноваційно-інтегрованих структур.

Таблиця 1 – Термінологія щодо інноваційно-інтегрованих структур

Термін	Визначення
Інноваційна інфраструктура	Сукупність підприємств, організацій, установ, їх об'єднань, асоціацій будь-якої форми власності, що надають послуги із забезпечення інноваційної діяльності (фінансові, консалтингові, маркетингові, інформаційно-комунікативні, юридичні, освітні тощо)
Інноваційна структура	Юридична особа будь-якої організаційно-правової форми, що створена відповідно до законодавства (вид А), або група юридичних осіб, яка діє на основі договору про спільну діяльність без створення юридичної особи та без об'єднання вкладів її учасників (вид Б), з визначеними галуззю діяльності та типом функціонування, орієнтованим на створення та впровадження наукоємної конкурентоспроможної продукції
Інноваційна інфраструктура	Є інституціональним полем, в якому зароджуються, матеріалізуються і через комерційне використання набувають ознак інноваційного продукту науково-технічні ідеї
Інноваційно-інтегрована структура	Об'єднання підприємств, які діють на зразок асоціації підприємств і фірм, що об'єднані спільною метою досягнення високого комерційного результату на основі використання науково-технічних розробок та винаходів та фінансуються за допомогою залученого або власного капіталу
Інтегроване об'єднання підприємств	Об'єднання юридично самостійних підприємств з метою створення нових конкурентних переваг за рахунок оптимізації товарно-грошових потоків, створення потужних науково-дослідних баз, нових інформаційних технологій

Побудовано автором за даними ^{14 15 16 17 18}

¹⁴ Закон України «Про інноваційну діяльність» від 4 липня 2002 року № 40-IV (зі змінами і доповненнями). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/40-15/conv>

¹⁵ Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про порядок створення і функціонування технопарків та інноваційних структур інших типів» від 22 травня 1996 р. № 549. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/549-96-%D0%BF/conv>

¹⁶ Промисловий потенціал України: проблеми та перспективи структурно-інноваційних трансформацій / Відпов. ред. канд. екон. наук Ю.В. Кіндзерський. – К.: Ін-т економіки та прогнозування НАН України, 2007. – С. 210

¹⁷ Саламанович О.Г. Інноваційно-інтегровані структури малого бізнесу в машинобудуванні: види і тенденції розвитку / О.Г. Саламанович // Економічні науки: зб. наук. праць. – Чернівці: ПВНЗ «Буковинський університет», 2010. – Випуск 6. –

Головне завдання інноваційних структур – сприяти розвитку високих і надвисоких технологій¹⁹.

Учасниками інноваційної структури можуть бути будь-які підприємства, організації та установи незалежно від форм власності (з урахуванням обмежень, встановлених законодавчими актами) – рис. 1.

Рис. 1 – Учасники інноваційної структури

*Побудовано автором за даними*²⁰

[Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/old_jm/soc_gum/znpn/2010_6/30_ПСМ.pdf

¹⁸ Шаповалов О.В. Інтернаціоналізація світової економіки через створення транснаціональних фінансово-промислових груп: автореф. дис. на здобуття наук, ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.02 «Світове господарство і міжнародні економічні відносини» / О.В. Шаповалов. – Донецьк, 2008. – С. 9

¹⁹ Саламанович О.Г. Використання інноваційно-інтегрованих структур малого підприємництва в ринковій економіці / О.Г. Саламанович // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». – 2008. – № 635. – С. 188

²⁰ Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про порядок створення і функціонування технопарків та інноваційних структур інших типів» від 22 травня 1996 р. № 549. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/549-96-%D0%BF/conv>

Іноземні юридичні особи, міжнародні організації можуть бути учасниками інноваційної структури нарівні з іншими юридичними особами, якщо інше не передбачено законодавством України.

Порядок створення інноваційних структур згідно вимог законодавства представлено у таблиці 2.

Таблиця 2 – Порядок створення та ліквідації інноваційних структур

Інноваційна структура	Вид	Визначення	Порядок створення	Документ	Порядок ліквідації
	А	Юридична особа будь-якої організаційно-правової форми, що створена відповідно до законодавства	Створюються в порядку, встановленому законодавством для відповідних організаційних форм суб'єктів підприємництва (підприємство, об'єднання підприємств, господарські товариства тощо)	Статут інноваційної структури	Проводиться у порядку, передбаченому їх установчими документами, з дотриманням вимог, установлених законодавством для юридичних осіб відповідних організаційно-правових форм
	Б	Група юридичних осіб, яка діє на основі договору про спільну діяльність без створення юридичної особи та без об'єднання вкладів її учасників	Створюються шляхом укладення учасниками інноваційної структури договору про спільну діяльність. Договір повинен містити відомості про склад учасників, їх права та обов'язки, пріоритетні напрями діяльності, органи управління і керівний орган, їх повноваження та порядок прийняття ними рішень, порядок фінансування діяльності органів управління і керівного органу, порядок прийняття нових учасників та виключення з числа учасників інноваційної структури, порядок ліквідації	Договір про спільну діяльність	Проводиться шляхом припинення дії договору про спільну діяльність

Побудовано автором за даними ²¹

Основні джерела фінансування інноваційної структури згруповано на рис. 2.

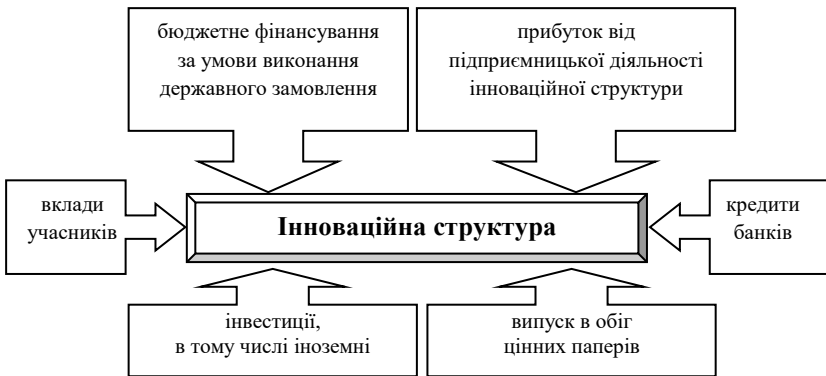

Рис. 2 – Основні джерела фінансування інноваційної структури

Побудовано автором за даними ²²

Вкладами учасників інноваційної структури, за винятком технопарків, можуть бути будинки, споруди, обладнання та інші матеріальні цінності, права користування землею, водою та іншими природними ресурсами, цінні папери, а також інші майнові права (в тому числі на інтелектуальну власність), кошти, в тому числі в іноземній валюті.

Інноваційна структура будь-якого виду розробляє і затверджує проект своєї діяльності, структуру якого наведено на рис. 3.

Проект діяльності інноваційної структури розробляється відповідно до типового проекту, який затверджується Комісією з організації діяльності технологічних парків та інноваційних структур інших типів. МОН за поданням Комісії з організації діяльності технологічних парків та інноваційних структур інших типів здійснює

²¹ Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про порядок створення і функціонування технопарків та інноваційних структур інших типів» від 22 травня 1996 р. № 549. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/549-96-%D0%BF/conv>

²² Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про порядок створення і функціонування технопарків та інноваційних структур інших типів» від 22 травня 1996 р. № 549. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/549-96-%D0%BF/conv>

реєстрацію інноваційної структури та її основного інноваційного продукту шляхом включення її до Державного реєстру інноваційних структур та видачі відповідного свідоцтва. Форма свідоцтва затверджується МОН. Свідоцтво про реєстрацію інноваційної структури дає право на отримання податкових, валютно-фінансових та інших пільг і переваг, установлених законодавством.

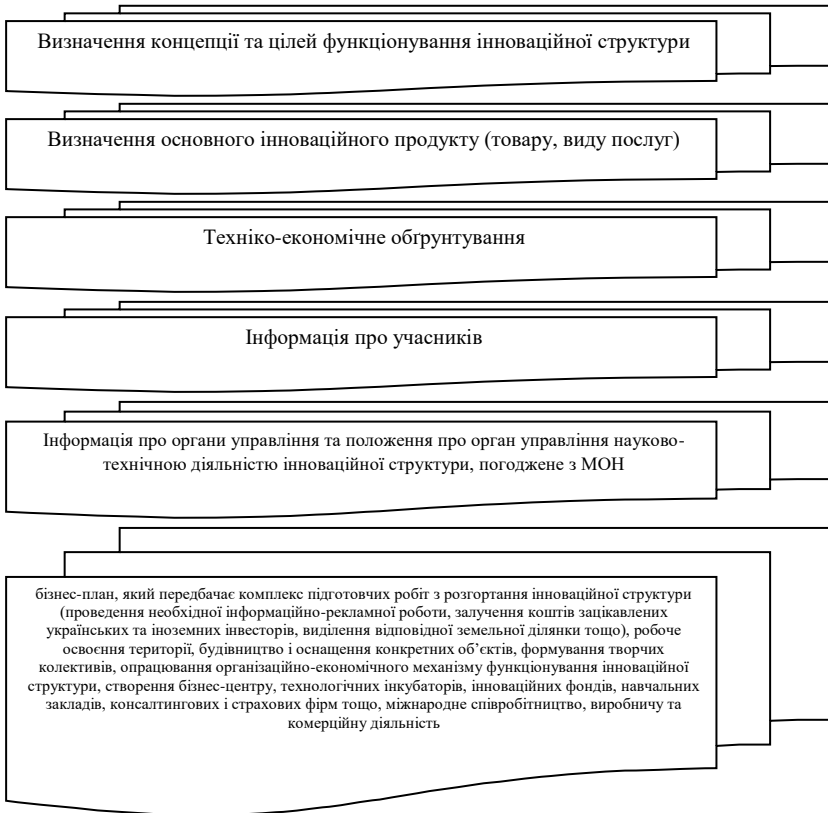

Рис. 3 – Складові проекту про діяльність інноваційної структури

Побудовано автором за даними ²³

²³ Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про порядок створення і функціонування технопарків та інноваційних структур інших типів» від 22 травня 1996 р. № 549. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/549-96-%D0%BF/conv>

Інноваційна структура може бути позбавлена статусу шляхом виключення її з Державного реєстру інноваційних структур. Підставою для виключення інноваційної структури з Державного реєстру є невідповідність її діяльності критеріям, визначеним Комісією з організації діяльності технологічних парків та інноваційних структур інших типів, або ліквідація інноваційної структури. Рішення про виключення інноваційної структури з Державного реєстру приймає МОН за поданням Комісії з організації діяльності технологічних парків та інноваційних структур інших типів.

У роботі²⁴ представлено ґрунтовне дослідження класифікації інноваційно-інтегрованих структур у сучасній економіці та вказано, що найбільш поширеною формою виступають наступні види: технопарк, інноваційний кластер та інноваційний центр (проте, в Україні, останні види не набули широкого поширення на даний час). Використання інноваційно-інтегрованих структур малого підприємництва в ринковій економіці розглянуто у статті²⁵ та окремо виділено види інноваційних структур та інноваційно-інтегрованих структур. До інноваційних структур віднесено науково-технологічні парки (технопарки) та асоціації інноваційних фірм; інноваційно-інтегровані структури – асоціації інноваційних фірм і консорціуми. Крім того автор вважає, що окрім асоціацій, технологічних парків, консорціумів доцільно створити фонд взаємного кредитування на умовах, розроблених у межах чинного законодавства членами об'єднання інноваційно-інтегрованих структур малого підприємництва. У роботі²⁶ відзначається, що серед інноваційних структур, які добре себе зарекомендували у міжнародній практиці, головне місце займають організації 4 типів: бізнес-інкубатори та бізнес-центри; технопарки; технополіси; регіони науки. У статті²⁷

²⁴ Левченко О. М. Інноваційно-інтегровані структури в сучасній економіці: їх класифікація / О.М. Левченко, О.В. Ткачук, І.О. Царенко // Ефективна економіка. – 2017. – № 10. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5791>

²⁵ Саламанович О.Г. Використання інноваційно-інтегрованих структур малого підприємництва в ринковій економіці / О.Г. Саламанович // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». – 2008. – № 635. – С. 187-191

²⁶ Гришко Н.С. Новітні інноваційні структури як запорука розвитку національної інноваційної системи / Н.С. Гришко, Ю.В. Лещенко. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/27_NII_2008/Economics/35190.doc.htm

²⁷ Нежиборець В. Інноваційна інфраструктура: проблеми, перспективи, рішення / В. Нежиборець. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ndiiv.org.ua/ua/innovatsijna-infrastruktura-problem/>

вказано, що законодавством України передбачається також створення таких основних видів інноваційних структур, як інноваційні бізнес-інкубатори, інноваційні центри, технопарки, технополіси, ефективність яких доведена досвідом розвинених країн.

Одним з важливих утворень інноваційно-інтегрованих структур є асоціації інноваційних фірм. Головною метою діяльності асоціацій є формування елементів нового матеріального, організаційного, соціального та інформаційного середовища, сприйнятливого до широкого використання інновацій з метою зростання добробуту і духовних цінностей населення регіону. Для досягнення своєї мети асоціації працюють за такими напрямками: надання практичної допомоги інноваційним фірмам в їх організаційному і економічному становленні, формуванні і реалізації інноваційних проектів і програм; формування на базі фірм-членів асоціації «точок» інноваційного зростання, зокрема, інноваційних центрів, наукових і технологічних парків; сприяння просуванню технологій із сфери науки в економіку; організація бізнес-освіти з менеджменту, маркетингу, права, туризму, PR-технологій; проведення конкурсів, виставок, семінарів-тренінгів; інкубатор інновацій та інноваційних фірм; регіональний центр дистанційного навчання; підтримка ринку бізнес-послуг (консультації, інформаційно-навчальні семінари, підготовка кадрів), які надаються у сфері малого бізнесу²⁸.

Дуже доречним є твердження, що спільною рисою для всіх видів інноваційно-інтегрованих структур є те, що комплекси об'єднують, концентруючи на певній території, підприємства, установи чи організації з метою трансферу нових ідей чи розробок у безпосередній процес їх перетворення на нові наукоємні види товарів чи послуг та впровадження високих технологій. При цьому, кожен із видів має принципову різницю, а тому, й свої переваги та недоліки, які вирізняють їх між собою та дають змогу обирати найбільш оптимальну форму інноваційно-інтегрованої структури для кожної країни, зважаючи на стан середовища²⁹.

Основними напрямами розвитку інноваційних структур в

²⁸ Саламанович О.Г. Використання інноваційно-інтегрованих структур малого підприємництва в ринковій економіці / О.Г. Саламанович // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». – 2008. – № 635. – С. 189-190

²⁹ Левченко О. М. Інноваційно-інтегровані структури в сучасній економіці: їх класифікація / О.М. Левченко, О.В. Ткачук, І.О. Царенко // Ефективна економіка. – 2017. – № 10. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5791>

Україні у роботі ³⁰ визначено: збільшення фінансування науки в 2-3 рази порівняно з існуючим рівнем -1,7% ВВП (згідно законодавства), адже недостатнє фінансування перешкоджає раціональному використанню вітчизняного науково-технічного потенціалу; доопрацювання системи державного регулювання у сфері науки, технологій та інновацій та її нормативно-законодавчого забезпечення; розробка заходів, спрямованих на зміцнення зв'язків між державою, підприємцями та науковцями, що дозволить побудувати базу для поживлення ринку інтелектуальних послуг та виникнення інноваційних структур у регіонах; запровадження для інноваційних структур спеціального режиму діяльності, що передбачатиме їх державну підтримку через податкові та митні пільги, у т.ч. звільнення від сплати ПДВ та мита на імпортоване устаткування, концентрацію податку на прибуток у фондах, кошти з яких використовуватимуться на подальші наукові розробки та ін.

Для забезпечення ефективного розвитку інтеграційних процесів, формування інтегрованих структур важливо створити стабільні та передбачувані відносини бізнесу і влади, законодавчу основу для захисту прав власності. Об'єднання структур має відбуватись на правовій основі, при додержанні інтересів кожної із сторін ³¹. Крім того, доцільним буде удосконалення існуючого законодавчого забезпечення створення і функціонування інноваційно-інтегрованих структур, а також розробка варіантів розвитку інноваційно-інтегрованих структур для забезпечення національної безпеки України в сучасних умовах соціально-економічної нестабільності.

³⁰ Гришко Н.С. Новітні інноваційні структури як запорука розвитку національної інноваційної системи / Н.С. Гришко, Ю.В. Лещенко. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/27_NII_2008/Economics/35190.doc.htm

³¹ Промисловий потенціал України: проблеми та перспективи структурно-інноваційних трансформацій / Відпов. ред. канд. екон. наук Ю.В. Кіндзерський. – К.: Ін-т економіки та прогнозування НАН України, 2007. – С. 319